

Brassó, Színház-utca 125. sz. a.
Kórodi-féle ház, II. lépcső, I. em.,
hol a szerkesztő hétköznapiakon délelőtti
9-11 óra között,
Bolonya, Ester-utca 325. sz. a.,
hol minden délután található.
A lap szellemi részét illető min-
den közlemény, valamint
az előfizetési pénzek és hirdetések
bérmentesen ide küldendők.
Géziratok vissza nem adtnak.

BRASSÓ

helyben házhoz hordva, v. vidékre
postán küldve:
Egész évre 7 frt; félévre 3 frt 50 kr
negyedévre 1 frt 80 kr.
Külföldre egész évre 20 frank.

HIRDETÉSEK DÍJA:
4 hasábos gármond-sor helye 5 kr (1-10 sor
helye 50 kr.) Nagyobb és többszöri hirt-
téseknek kedvezmény.
Minden egyes hirdetés bérmentesen 30 kr
Nyílt-tér sora 10 kr.
Hirdetések és nyílt-tér előre fizetendő

Politikai, társadalmi, közgazdasági, közművelődési és szépirodalmi lap.

MEGJELENIK HETENKÉNT HÁROMSZOR: KEDDEN, CSÜTÖRTÖKÖN és SZOMBATON.

Hirdetések felvételnek: Brassóban a kiadóhivatalban; Budapesten: Lang Lipót, Haasenstein és Vogler (Jaulus), Dukas és Mezei, Goldberger A., Eckstein Bernát; Bécsben: Daube G. L. s. ársza, Haasenstein és Vogler (Otto Maasz), Schalek Henrik, Oppelik Alajos, Dukas M.; Berlinben: Rudolf Mosse; Frankfurtban: Daube G. L. és társa hirdetési irodájában.

139. szám.

Brassó, Kedd, november 30-án.

II. évfolyam 1886.

A hadsereg s az ipar.

Nem az első alkalom, hogy e tárggyal foglalkozunk. Tárgyaltuk a múlt évben, midőn Hegedűs Sándor képviselő a delegációkban meginterpellálta a hadügyminisztert, a miért a vidéki ipart szükségletei fedezésénél igénybe nem veszi.

Ujabbán is foglalkoztunk a tárggyal, midőn a romániai vámháboru annyira sújtotta iparunkat, s most — röviden bár — foglalkoznunk kell vele, midőn a „brassói kereskedelmi és iparegylet“ a kezdeményezés szerepét magára vállalva, feliratot intézett az országgyűléshez, kérve a hadsereg és honvédség szállításainak decentralizálását.

Valóban soha jogosabb és méltányosabb kérdés nem intéztetett az országgyűléshez, mint ez. Soha honpolgárok jogosabban nem követeltek semmit az állam kormányától, mint a vidéki iparosok, midőn pénz- s véradójuk viszonzásáért csak azt kéri, mit nem kérni, de követelni van joguk, hogy t. i. ne gazdagítson munkájával egy-egy vállalkozót avagy konzorciumot, hanem részesítse abban a vidéki iparosokat is. Hisz az állam kötelessége gondoskodni polgárai sorsáról. Az állam legfontosabb feladata, gondoskodni arról, hogy a mikor polgárai egyik zsebéből kiveszi a filléreket, — a másik zsebébe ismét visszategye azokat.

A mi adóink még nem volnának oly tulajdonoson magasak. Lám Franciaország lakossága sokkal nagyobb adóterheket visel, mint mi. És mégis könnyebben viseli, mint mi. Mert ott az állam összhangzatba tudja hozni a maga érdekeit honpolgárai érdekeivel. Ott az állam, midőn az egyik oldalon kötelességeket ró fel, a másik oldalon jogokat is ad.

Nálunk azonban ez még távolról sem nyilvánul ily mértékben. Lám a közös hadsereg szállításainak 70 százaléka fedeztetik Ausztriában s csak 30 százaléka a magyar korona területén. E 30% azonban kiadatik egy vállalkozónak, a ki azután keres olcsó munkásokat, ad nekik oly munkabért, mely megélni kevés, meghalni sok. A szegény munkás meggörnyed munkája mellett, a vállalkozó meggazdagodik.

Különösen érzi ennek a körülménynek rendkívül nyomasztó hatását a vidéki ipar, a mely ma csaknem létfeltételeivel küzd, csak azért, mert a hadsereg és honvédség minden tekintetben s minden irányban ignorálja.

Szomorú példa áll előttünk Brassóban. Tisztességes, becsületes iparosok százai kenyér nélkül állanak. Azért, mert a honvédelmi miniszter annyi éveken át emelt kérésnek és könyörgésnek nem adott helyet s jobbnak látta a honvédség szállításait egy vállalkozónak évek hosszú sorára kiadni, a ki ma nyomást gyakorol iparosainkra, potom áron követel tőlük munkát, csak hogy illetékes helyen azzal állhasson elő, hogy hisz ő Brassóban is dolgoztat, — a helyett, hogy azokban, a vidéki, termőképes ipart is részesítette volna.

A romániai vámháboru még nyomokat sem hagyott volna maga után s csak akkor érezte volna azt Románia valóban, ha nálunk is követtetnék azon fontos nemzetgazdasági elv, hogy állam s honpolgárság érdekei azonosítandók; ha a hadsereg s honvédség szállításait nem adná ki bécsi és budapesti, nyereszkes vállalkozóknak, hanem termőképesége arányában részesítette volna azokban a brassói, szebeni, besztercei, kolozsvári, székellyföldi s egyéb hazai városok iparosait. — Így azonban az állam kezei kötve lévén, a nagy szükség percében nem nyújthatott kellő

segélyt. A jövő évben e szerződések egy része már lejár.

Épen jókor ragadta meg a „brassói kereskedelmi és iparegylet“ a kezdeményezés szerepét. A felirat, melyet lapunk más helyén közlünk, elküldetett valamennyi törvényhatósághoz.

Semmi kétség az iránt, hogy a törvényhatóságok ezen jogos kérvényt saját, jól fel fogott érdeükben támogatni fogják az országgyűlés előtt, a mi egyszersmind jele annak, hogy a hadsereg és honvédség szállításainak decentralizációja nemcsak Brassó város, hanem az egész ország kívánsága. Ez elől pedig kitérni nem szabad és nem lehet.

Belföld.

A szemlélő bizottsági vizsgálatok megszüntetése.

A földmívelés, ipar- és kereskedelemügyi m. kir. miniszter valamennyi törvényhatósághoz a következő körrendeletet intézte: „Tekintettel az országban ez idő szerint fennálló kedvező állategészségügyi állapotra, a sertések, juhok és kecskék vasuti vagy hajón szállításánál az 1884. évi 50241. számú rendeletmel előírt szemlélő bizottsági vizsgálatokat folyó évi december hó 1-től kezdve további intézkedésig megszüntetendőnek találtam. Erről a törvényhatóságot tudomásvétel, közhirrététel és a vasuti szemlélő bizottságoknak utasítása végett értesitem azzal, hogy a juhok, kecskék és sertések vasuti szállításánál az 1874. évi XX. törv.-czikk 17. és 18. §-a, valamint az 1885. évi 15826. számú s illetőleg az 1886. évi 6039. sz. körrendeleteim értelmében ezentul is minden esetben szabályszerű bélyegtelen járlatok használandók.“

A kereskedelmi tárgyalások Romániával.

Bukarestből a következőket jelentik lapunknak: Románia kormánya meg lehet elégedve a magyar és osztrák kormányok előzékenységgel. Még alig két hete, hogy a kormány kérdést intézett Bécsbe: nem lennének-e hajlandók a monarchia kormányai fölvenni a nyáron elejtett kereskedelmi tárgyalások fonalát? — már azt a választ kapta, hogy az új tárgyalásokra az előkészületek megtételre és december elején kezdetüket is vehetik. Ez előzékenység részben természetesen arra is visszavezethető, hogy Ausztria-Magyarországnak is érdekében áll a mai állapot minél gyorsabb megszüntetése. Az osztrák-magyar külügyminisztérium egyuttal azt is tudatta a román kormánnyal, hogy a tárgyalások vagy Budapesten, vagy Bécsben folytatandók, mert Bukarestbe nem küld a monarchia meghatalmazottakat.

A tárgyalások kilátásaira nézve közölhetjük, hogy itt az a nézet van általánosan elterjedve, hogy a román kormány nem fog akadékoskodni, mert a kereskedelmi konvenczió nélkül Romániában rövid idő alatt megszűnik minden forgalom. A földbirtokosok, kik eddig Erdélyben és Magyarországon könnyen és olcsón adhatták el buzájukat és tengerijöket s a vámháboru óta sikertelenül kerestek új eladási területeket, nagyon elégtelennek és alig várják már az előbbi szerződéses állapot visszatérését. Ugyanabban a helyzetben vannak azok a kereskedők, kik eddig kizárólag Erdélyből fedezték szükségleteiket s még nem voltak képesek hasonló jó és olcsó bevásárlási forrásokat szerezni. Ehhez járul azon tény is, hogy azon ismételt kísérletek, melyek egy önálló hazai ipar teremtésére irányultak, mindig dugába dőltek. Ezenkívül az autonóm vámtarifa sem tett hatást, mert a romániai bevételnél rendkívüli vámok fizetendők ugyan, de a vámbevételek a magas tételek alkalmazása óta állandóan csökkennek. — Mind e körülményekből tehát azt következtetik, hogy a román kormány Ausztria-Magyarország méltányos követeléseit elfogadja.

Külföld.

A bolgár ügy. Az orosz diplomáciai ügynökség és archivum őrizetével megbízott tisztviselő azt a szigorú utasítást kapta, hogy a bolgár hatósággal

minden érintkezést kerüljön és minden, bármely jellegű közlést visszautasítson.

Ruszcukban a szlivniczai csata évfordulóját megünnepelték. Sándor arczképét nyilvánosan megkoszorúzták.

A román trónöröklés. A kamara megnyitásánál jelen voltak Lipót és Nándor hohenzollerni hercegek is, a mi a parlamentre nagy hatást tett. A hercegek a trón mellé állított emelvényen foglaltak helyet. A trónbeszéd felolvasása tetszésnyilvánítások által ismételtlen megszakított. A szenátus és a kamara tagjai testületileg tisztelegtek a királyi palotában és köszönetet mondtak a királynak azon nagy fontosságu tényeért, hogy a hohenzollerni hercegek a román hadsereg tagjaivá lettek.

Az orosz cenzura. A gróf Andrassy Gyulának a magyar delegáció külügyi albizottságában legutóbb mondott beszédéről Szent-Pétervárra intézett távirati indítások — mint a „Bud. Corr.“ írja — az ottani távirhatóság részéről kivétel nélkül feltartóztatnak. Még e beszéd rövid kivonatai is visszautasítottak s csakis azon tény egyszerű jelentése, hogy gróf Andrassy beszédet tartott, közöltetett a szentpétervári távirhivatal által a czimzettekkel.

Román lapszemle.

„Itt nyugszom én. Nyugodnál te. Olvasnám én. Olvasod te.“ Azt mondják, hogy egy elmés csizmadiamester irta magának ezt a sir-verset; utódai be is vésették sarkövére. Mi nem láttuk, csak mástól hallottuk ezt a sir-verset. Megragadott emlékezetünkben és most eszünkbe jutott a „Tribuna“ sajtóperének olvasásánál, midőn azt is olvastuk, hogy a „Tribuna“ elmés igazgatója figyelmeztette az esküdteket, hogy vigyázzanak, mit tesznek, mert még jöhet idő, talán nincsen is messze, midőn ő lesz az esküdt s a mostani esküdtek lesznek a vádlottak padjára ültetve. — A kolozsvári lapok azt írják, hogy az elnök nem utasította vissza ezt a fenyegető kifejezést. Neki fogtak tehát maguk a lapok és megrendszabályozták ezért a „Tribuna“ igazgatóját. Most már Szlavics igazgató igéri, hogy felelni fog a lapoknak. Az ő baja ez s mi nem elegyedünk bele. A fenyegetésre mi a távolból abban a nézetben vagyunk, hogy nem nekünk, hanem magának árt a „Tribuna“ igazgatója azokkal a szerinte talán elmés figyelmeztetésekkel, a melyek annyira hasonlítanak a fentemlített sirvershez.

Mikor azonban szemlénk leírásában idáig jutottunk, kapjuk a kolozsvári „Ellenzék“-et s ebben Szlovics igazgatónak a szerkesztőhöz intézett levelét, melyben kijelenti, hogy ő nem mondotta a neki tulajdonított fenyegető szavakat.

Az „Ellenzék“ szerkesztője, kit a „Gazeta“ anynyiszor elítélt az örültek házába, tudja, mi a tisztesség s tudomásul veszi az igazgató urnak ezt a tisztességes visszavonulását, de kijelenteti, hogy mondotta az igazgató ur azokat a meggondolatlan szavakat s ennek bebizonyításul a „Magyar Polgár“-ra hivatkozik.

Mindezeknél azonban érdekesebb, hogy ki volt a „Tribuna“ vádlója. Ő ezt úgy írja le, hogy a bizonyos talpig tisztességes és becsületére vigyázó ember; kár volt tehát becsületében megtámadni. Igen ám, de egy hibája mégis van. Az, hogy a medgyesi kultur fiókegylet elnöke s így szálka volt a „Tribuna“ szemében. Talán csak belátják már valahára a román lapok, hogy azért, mert valaki a kultüreget tagja, elnöke, még nem arra való, hogy becsületét pellenegésre állítsák olvasóik előtt. Térjünk tehát mi is a napirendre.

A mi napi rendünk most a vámszerződés és a „Gazeta“-nak e fölötti véleménye. Hiszen ezt már tudjuk, feleli a t. olvasó. Ugy van, csak kérjük még azt is megjegyezni, hogy a mit a „Gazeta“ ír, szereti aztán más lapok véleményével is megtámogatni. Ezek a lapok azonban nem teremnek ebben az országban, a melyekből ő támaszokat kér, hanem abban,

a melynek van neve és úgy nevezzük, hogy Románia. Szép is lenne, ha a „Gazeta” a budapesti avagy a kolozsvári lapokból meritené állításainak igazolására az érveket.

Halljuk tehát a Románult a „Gazeta” bukaresti segítő társát. Ez már járja, mert ellenzéki lap s a testvérektől jó és a mi legfőbb, ebbe szokták lerakni az erdélyi részekről oda vándorolt testvérek is elégtelenségüket a magyarok és ezek kormánya ellen. Így már tisztában vagyunk. De halljuk már! Ime itt van, kérem szépen.

„A vámszerződés eddigi történetéből az tűnik ki, hogy Ausztria és Románia csak megbírnának egyezni, a szerződés megkötésének okai eddig is, a jövő decemberben is a magyar képviselők lesznek. Magyarország közgazdasági érdekei azon szenvedély által vezéreltetve, hogy elnyelje (?) Románia közgazdasági érdekeit, volt s talán lesz oka decemberben is annak, hogy nem lehet megegyezni.”

Már most, ha mi az egész cikket, ha terünk engedné, lefordítanók: úgy is csak annyit tudna a t. olvasó, mint most, hogy t. i. ha nem sikerül a szerződés megkötése, ennek ismét a magyarok és a magyar kormány lesz az oka. Így hirdeti ez a „Románul” után olvasóinak a „Gazeta.” Hát ha a „Gazeta” is szólana egy okos szót ehhez, mint pl. a mai „Székely Nemzet” s azt aztán Bukarestben is olvasnák! Ugyan bizony, hogyan lehet ilyen óhajást kockáztatni!

A „Gazeta” a testvérek ellen a székelők lapjával egy sorban. „Fugi d' aci Badea!” hogy mer ilyet papírra tenni. Mi köze neki a magyarokkal, a magyarok kormányával! Az, hogy ő is Magyarországon él, örül, sir, szenved és fog meghalni. Hm! Tessék jó magyarom, segíts magadon, a hogy birsch, de támogatást, ha étlen vesznek is el a brassói és brassó-megyei román testvérek, ne várj egy 49 éves román ellenzéki dühös nemzetiségi laptól. Miért ne? A ki ki nem találja, annak mi meg sem mondjuk.

Hátha sikerül a szerződést megkötni és épen Budapesten! Annak a „Gazeta” is hasznát fogná venni. Azt szíves készséggel zsebre rakra.

Czenkalji.

A hadsereg szállításai.

A „Brassói kereskedelmi és iparegylet” következő feliratot intézett a képviselőházhoz, melyet pártolás végett megküldött valamennyi törvényhatóságnak:

Mélyen tisztelt képviselőház!

Az általános európai gazdasági válságot a kontinens egyetlen állama sem érzi talán annyira, mint hazánk.

Ehhez járulnak újabb időben újabb csapások, melyek mind súlyosabb és súlyosabb megélhetési módot teremtenek.

A gazda mellett leginkább van sújtva az iparos, a ki — különösen a vidéki — elzárva a kiviteltől, kizárólag a helyi fogyasztásra van utalva. Ez pedig virágzó gazdasági viszonyok közepette sem tarthatja fenn hazai iparunkat, annál kevésbé a mai válságos időkben.

A vidéki ipar s ennek különösen két tekintélyes ága: a gyapjú- s bőripar, rendkívül sokat szenved, sőt létfeltételeiben van megingatva azon irány által, a mely a hadsereg és honvédség szállításainak központosításaiban kulminál.

A hadsereg és honvédség, ezen legfőbb fogyasztók, teljesen mellőzik a vidéki ipart, miáltal ez szemlátomást csökken s hova-hamarább teljes tönkrejutásnak lesz kitéve.

Hadsereg s nemzetgazdászati elválaszthatatlan kapcsolással kell hogy egymáshoz kötve legyen. E kapocs csak az egyik fél kárára oldható fel, a mint azt a központosítás elve már is feloldotta a nemzetgazdászati határozott kárára.

A mily mértékben tartozik a polgárság minden tőle telhető módon és eszközökkel a hadsereg érdekeit felkarolni és előmozdítani, ép oly mértékben tartozik azt a hadsereg a polgársággal szemben, a mennyire azt természetesen a hadsereg harczképessége engedi.

A modern kultúrallam egyik legszebb feladata, összhangba hozni a tőkét a munkával, a mezőgazdaságot az iparral, de egyúttal saját érdeke parancsolta kötelessége, a hadügy és nemzetgazdászati közötti érdekközösséget nemcsak fentartani, hanem még erősíteni s növelni is.

De kötelessége ez egyszersmind, mélyen tisztelt képviselőház a közös hadügyi kormánynak is, a mely nemcsak a hadsereg harczképességéről köteles gondoskodni, hanem egyúttal arról is, hogy azon nép, melynek véráldozatait oly nagy mértékben veszi igénybe, más úton kárpótoltassék.

Ezen más ut pedig nem lehet más, mint e nép anyagi erősítése. A hadseregnek ez módjában áll úgy, mint senki másnak.

De hisz épen maga a harczképesség is egyrészt az ország jólététől, másrészt egy termőképes ipartól van függővé téve.

Nem elég, ha a monarchia egyik felének ipara fejlesztetik. E mellett károsul az egyik fél, ez esetben mi. Mert ha a törvény kötelességeket ró rá, adott neki jogokat is és kell adnia.

Ha jó a monarchia Lajthán inneni része véradónak, jónak kell lenni a szükségletek részbeni fedezésére is. Amde az sem elég, ha a központ ipara felkarolhatik, mert a mellett elpusztul a vidék.

És valóban szomorúan kell konstatálnunk, hogy hazánk egyes vidékeinek ipara már is a tönk szélén áll.

Így az erdélyi ipar ujabban a románia vámháboru által sújtott felette érzékenyen. Kormány és társadalom elkövetnek ugyan mindent felsegítésére, azért azonban iparosok százai kivándorolnak s százai viszont itthon jutnak koldusbotra.

Az erdélyi részek iparának tekintélyesebb része évszázadokon keresztül a keletnek irányult. Ott durva, közönséges cikkei keresletnek örvendtek. A hazai piacnak fokozottabb igényei voltak, melyeket az ipar ki nem elégíthetett, nem lévén megfelelő tőkéje. Nagyrészt most sem elégítheti ki ezen igényeket s ha más oldalról nem nyer segítséget, menthetetlenül veszve van.

Egy mód van csak erre, a hadsereg s honvédség szállításainak decentralizálása. Ez esetben az ország minden termelőképes iparvidéke figyelembe vétetné s így segítették nemcsak a megszorult erdélyi, hanem az ország összparán.

A decentralizáció semmi tekintetben sem veszélyeztetné a hadsereg harczképességét, sőt bizonyos tekintetből és adott viszonyok között csak növelné azt.

Közgazdasági haszna napnál is világosabb. Az iparos-osztály munkát nyervén, fokoztatná adózóképessége. Másrészt viszont ily szállítások nagyban emelnék iparunkat.

Az egészségtelen verseny megszűnnék s a biztos kenyérkereset komoly gondjaitól menten, az iparos több és nagyobb gondot fordíthatna egyrészt iparága tökéletesítésére, másrészt pedig új s alkalmas fogyasztó-piacz szerzésére.

Ennyi előnnyel szemben minő előnyt nyújt a mai centralizált rendszer, midőn az állam szállításait az összparán — s általános ipari érdek rovására — egy-egy vállalkozó konzorcium bírja?

De, mélyen tisztelt képviselőház, a hadsereg és honvédség szállításainak decentralizációja még egy nagy tehertől kímélhetné meg az államot.

Az óriási költségek árán fenntartott központi u. n. főruhátlarak teljesen feleslegessé válnának s e helyett az átvételt ezredenként az illető ezrednél különben is működő kezeletisztek eszközölhetnének, másrészt pedig a katonai kincstár megtakaríthatná ez esetben a nem csekély összegre rugó szállítási költségeket.

Hogy a hadsereg a decentralizáció útján sokkal jobb minőségű felszerelést nyerne s esetleg még jutányosabban is, arról nem is szólnunk.

Egyáltalán, mélyen tisztelt képviselőház, feleslegesnek tartjuk magas színe előtt bővebben indokolni a decentralizáció szükségét és annak rendkívüli előnyeit, szemben a mai határozottan káros rendszerrel s csak bátorodunk tiszteletteljesen esedezni:

Kegyeskednék törvényhozásilag kimondani, hogy a hadsereg és honvédség szükségletei decentralizálás útján, az ország minden vidéke termelő-képességének arányában fedezendők és kegyeskednek ez irányban a szükségeseket — iparviszonyaink válságos helyzetének tekintetbe vételével — mielőbb megtenni.

Kelt Brassóban, 1886. november 20-án.

a „Brassói kereskedelmi és iparegylet” nevében:

Mélyen tisztelt képviselőház
legalázatosabb szolgálai

Szterényi József, Gróf Schweinitz Gyula, Königes János,
titkár. elnök. alelnök.

Elischer József kir. tanácsos és tanke- rületi főigazgató látogatása.

Sz.-Udvarhely, 1886. nov. 25.

Elischer József kir. tanácsos és tank. főigazgató, mint e lapokban eleve jelezve volt, folyó hó 13-án érkezett városunkba, hogy a főreáliskolában rendes látogatását teljesítve, a két felekezeti főgymnasiumban az állami főfelügyeletet gyakorolja.

Tíz napig tartózkodott körünkben, s ez idő alatt szünet nélkül kutatott, tanulmányozott, lankadatlan kitartással s a legapróbb részletekre kiterjedő éles lá-

tásával vizsgált meg mindent. 14-én a főreáliskola együttállást tette vizsgálat tárgyává, részletesen szemügyre véve a lakszobákat. a helyiség összes berendezését az együttélkezést, a felügyeletet, a tanulók erkölcsi állapotát és egészségi viszonyokat stb.

Vége a könyvtárt a physikai, természetrajzi, chemiai szertárakat nézte és vizsgálta meg. 15-én és 18-án egész nap a főreálisk. főhelyiségében, az egyes osztályokban tett látogatást. Kérdéseket intézett a tanulókhöz és hallgatta az egyes tanárok magyarázatait és előadásait. 18. án d. u. 4—7 óráig a szertárak új leltárát vizsgálta meg.

16, 17, 19 és 20. án a kath. és ref. főgymnasiumban tett látogatást változtatva. Befejezésül 22-én d. e. 10—1 óráig a főreálisk. tanártestületével; 13-án d. e. 8—10-ig a főgymn. és 10—1 óráig a ref. főgymn. tanártestületével tartá meg zárulását, felfedvén az illető intézet misériait, baráti, atyai jóindulattal figyelmeztetve az észlelt hiányokra.

S ha eme, itt nagyon hézagosan vázolt fáradságos munkához, még hozzá tesszük azt, hogy a két felekezeti intézetnél is hasonló részletességgel megvizsgálta az intézet épületeit, taneszközöket, könyvtárt, tankönyveket és ezen felül az összes írásbeli dolgozatokat, akkor lehet valóban bámulni azt a lankadatlan erőt, melylyel e terhes munkát ily csekély idő alatt végzi s azt a lelkesítő, odaadó buzgalmat, melylyel minden egyes intézetét érdeklő mozzanat iránt viseltetik.

A főreáliskolát többször vizsgálta meg behatóan. A múlt évben tett látogatása óta, egyenes támogatásával, állami intézetünk, számos s előnyös változásokon ment át.

Álljon itt bizonyítékul néhány adat.

1. A főreálisk. tanhelyiségei három épületbe voltak szétszórva, most két épületben vonattak össze a helyiségek; az együttállás kiegészítést nyervén, 8 új, tágas szobával gazdagodott, minek következtében, tágas és magasabb helyiséget nyert a rajzterem s az együttállás felügyelő szolgájának is tisztességes külön lakás jutott.

2. Az egyes osztályok külön bejárattal lettek el látva, az egymáshoz nyíló szobák tollaltattak.

3. Az együttállás udvara gyökeres takarításon menvén át s poronddal beöntetvén, nyári tornahelyiséggé alkalmassá tétetett.

4. Az egészségre káros befolyással bíró árnyékszék alkalmatlan helyéről eltéttetvén, helyette alkalmassabb helyen, egyelőre ideiglenesen más állítottatt fel.

5. Az egyes tanhelyiségekben a padok czélszerűbben rendeztettek be; a könyvtár is, a tanári gyűlésterem mellett, a legmegfelelőbb s legalkalmasabb helyen nyert elhelyezést.

6. Felszerelés tekintetében is nagy gyarapodás konstatalható.

7. Az intézet chemiai, physikai, természetrajzi, geou. és szabadkézrajzi szertárak leltárjai újra rendezve lettek s kiegészítést nyertek.

8. A tanárcs. a főigazgató felhívására megállapította a magyar és idegen nyelvek egységes nomenclaturáját, mely a főig. által némi módosítással elfogadtatván, kinyomattatott és az egyes osztályokban közzétesztetett.

9. Az egyöntetű eljárás üdvös voltát tartván szem előtt, a nyelvészek megállapították az írásbeli dolgozatok javításánál, a különböző hibák jelölésére használandó egységes jegyeket.

10. Az írásb. dolgozatok összehalmozódásának kikerülése czéljából, a házi és isk. írásb. dolgozatok beadási idejét feltüntető táblázat is, egész évre, előre meg lön állapítva.

Szóval mindenben és mindenütt a kor igényeinek megfelelő haladás. Egyedüli intézet ez, mely a székelőföldön a reálstudományok terjesztője s mely 15 évi multjával bebizonyította létjogosultságát s bizton néz a jövő elé. Fájdalom, hogy mindeddig nincs állandó épülete.

A megye felterjesztést intézett a magas kormányhoz a főreálisk. állandó épületét illetőleg; az épület tervezete is felküldetett. Tudvalevőleg a megye 20,000 frtot a város 10,000 frtot szavazott meg, s e mellett a várhelyiséget és az épülethez szükséges követ is felajánlotta.

Vajha a székelység kulturális viszonyainak emelése érdekében, a főreálisk. állandó épületének kérdése, a közel jövőben kedvező megoldást nyerne.

A főigazgató ur az egészségi viszonyok állására különös gondot fordított, s a belügyminiszteriumnak, a szembetegség tárgyában kiadott körrendeletét megelőzőleg, szigorú óvintézkedéseket tétetett.

A miat értesülünk, ő nagys. abban fárado, hogy tanintézetei igazgatóit minden évben egyszer — valószínűleg húsvéti szünidő alatt — értekezletre össze-

gyűjtse székhelyére. N.-Szebenbe, a mely értekezleten a tanügyet érdeklő kérdések tárgyalatnának.

A körrendelet, melyben az egyes intézeteinek tanárai is fel lesznek szólítva a közreműködésre, nem-sokára szét fog küldetni. Hogy e nemes törekvésnek is meg lesz üdvös hatása, az kétséget sem szenved.

Városunkból a főigazgató ur folyó hó 23-án indult el Kereszturra, honnan Segesvárt, Medgyest, Szászsebest is meglátogatva, hazatér székhelyére.

Az az általános tisztelet és őszinte ragaszkodás, melylyel valláskülönbség nélkül mindenütt találkozunk, legfényesebb bizonyítéka annak, hogy Trefort miniszter ur szerencsésen választotta emberét. Ily fontos misszió teljesítésére, e nagyon is kiterjedt, sok teherrel járó tankerület vezetésére és igazgatására, szóval az erdélyi tanügy emelésére, rátermettebb, megfelelőbb, tudományos, és tapasztaltabb finom modoru a hazafias lelkületű tanfőúr nehezen kaphatott volna a miniszter ur?

Veritas.

Brassói magyar dalegylet*)

Huszonöt év történetét foglalja magában e czim. Huszonöt évnél keserűségét és édes örömeit egyesíti magában a dal, mely a mi dalegyletünk ajkairól félhangzik, — hirdető a költő szavát: „Dalában él a nemzet.”

Huszonöt éves mult áll dalegyletünk mögött. Egy mult, telve keserű küzdelmekkel s fűszerezve kevés kellemes emlékekkel.

Mi volt ezelőtt huszonöt évvel a magyar nemzet sorsa? Zsarnoki elnyomatás, rabiga. De mi volt a sorsa két idegen, az állam és nemzet ellen mindig ellenséges érzülettel viseltetett nemzetiség között egy maroknyi magyarságnak, nélkülözve vagyont, hatalmat s önállóságot.

Nem huszonöt, hanem még alig egy évtized előtt is, idegen volt saját hazájában. Elnyomatva élt azok által, kiket saját hazája vendégekként fogadott be egykoron, hogy azután urainkka váljanak.

Ily elemek között alakult 25 évvel ezelőtt Brassóban, ez ősi nemzetiségi városban, egy szerény kör, hogy legyen hirdetője dalban a magyar hazafiságnak; hogy legyen ismertetője s terjesztője a magyar dalnak ott, a hol kivülről nem hangzott magyar dal s a hol a magyar szó csakugyan ritka volt, mint fehérhólló.

Hisz ma, huszonöt év után, a szabadság üde légkörében nem hangzanék e városban magyar dal, ha magyar dalaink ajkairól nem! A szász és román dalárok előtt a magyar zene, a magyar dal s általában a magyar művészet terra incognita. Ők művelik nemzeti zenéjüket. Ők ezen internacionális nyelvben, a zenében mindent ismernek, csak magyart nem. Ily körülmények között e magyar dalegylet itt nemzeti szűkség, a melynek nagy része van nemzeti létünk gyarapodásában, magyarságunk nemzeti erősödésében.

A „Brassói magyar dalegylet” mindnyájunk közös gyermeke, melyet úgy kell táplálnunk s gondoznunk, mint a jó anya önműlőn szeretett kisedét. És eltekintve azon szűkségtől, melyet ez itt képez, házaspótló voltától, e dalegylet igazán meg is érdemli mindnyájunk pártfogását.

Vezetői önzetlen hazafiak, kik nem kimélve fáradságot és áldozatot, törekcsenek, hogy az együletet azon művészeti nívaura emeljék, melyen állania kell, ha jó szolgálatot akar tenni a magyar zenének.

Működő tagjai sem kicsinylendő áldozatot hoznak. Hivatalnokok, tanárok, kereskedők és iparosok ők, kik — mikor mások a munka után élvezik a nyugalom édes voltát — új munkához fognak, tanulják a dalt, hogy azzal együtt szívünkbe még jobban csepegtessék, hogy:

„Hazádnak rendületlenül
Légy hive óh magyar!”

És tanulják szorgalommal, kitartással, hogy mikor a nyilvánosság elé lépnek, teljes diadalt aratva vonulhassanak ismét a tanterembe vissza.

Ily diadalt arattak daláraink f. hó 6-án este is. — A dalegylet ekkor tartotta idei harmadik rendes estélyét. A nagy terem zsúfolásig megtelt diszes közönséggel. Városunk magyar intelligenciájának zöme s polgárságunk színe-java ott volt. — Jele ez annak, hogy a dalegylet estélyei valóban élvezetések is.

A műsor tizenegy piécből állott. Kissé sok, az igaz. De oly praecis, művészi előadás mellett, minő ez volt, a közönség nemcsak hogy ki nem merült, hanem még hosszabb műsort is végig hallgatott volna.

(Ezután bírálja a czikk az estélyt, melynek

*) Ezen cikket helyi érdekénél fogva a Budapesti megjelenő „Zenelap” czimű zenészetű közlönyből vesszük ki, hogy lássa t. közönségünk, mint irnak dalegyletünkről a szaklapok, természetesen helyi tudósítások alapján.

minden egyes szereplőjét külön-külön kiemel, mit mi tér szűke miatt nem közölhetünk. Szerk.)

A szép czikk így végződik:

Minden piéce szünni nem akaró tapsvihart aratott s csaknem mindegyiket ismételni kellett. — Ez elég bírálat. Igaz, hogy a közönség tetszése nem mindig mérvadó. — Szomorú tapasztalatok igazolják, hogy a legkitűnőbb zenedarabok megbuktak már, míg kontárművek állandó diadalt arattak. — Ámde e tekintetben a brassói közönség nagyon is mérvadó. — Alig lesz egy vidéki város, hol a műérzék olyannyira kifejtett legyen, mint itt s ezzel együtt az igények is. S ha mindazonáltal a dalegylet estélye teljes sikert aratott, — az egyszersmind a legigazságosabb bírálat.

Ez előadásról akartam számot adni e sorokban s egyuttal az elismerés koszoruját átadni itt, a zenevilág szaklapjában, ezen egyület fáradozatlan vezetőinek: Killyéni Endre elnök, Józsa Mihály titkar s Frank karnagynak.

Dalegyletünk pedig merítsen az újabb sikerből újabb erőt.

„Addig éljen, míg a honnak él!”

A hétfalusi erdők.

Hétfalu, 1886. nov. 22.

„Pest-Budáról sok nép kijár, alig érti nyelvünket már,” mondogatták hajdanában.

Újabb időben Brassóról is elmondhatjuk ezt, kik Hétfaluban lakunk, látva annyi itt járó kocsit, menyit egy községe sem lát Brassó megyének. Hogy e Brassóból kevés pénzzel jövő, de többet elvivő urak, nem értenék magyar nyelvünket, alig hihető.

Fennebbi mondásnak mégis van némi értelme. Avagy nem fordulnak-e meg itt naponként olyanok, kik nem értik a csángó magyar nép küzdelmeit és nem hogy lenditenének nehéz sorsán, de szeretnék kifosztani minden vagyonából.

Nagyon természetes, hogy Hétfalu utcáinak nem igen kedves az ily dölyfös urak kocsiának döcögése, még az ebek is keservesebben ugatnak e nemzetellenes kerekék zajára.

Mily más színben tűnnek fel e szegény, jóra való nép előtt azon utazók, kik nemzeti érdekből tekintenek itt körül dicsérve, biztatva, segítve is, jelt adnak a hírlapokban is a veszélyről, mely az egész magyar nemzet testén mély sebet ejthet.

Ily melegen érző barátai és védői a hétfalusi magyar csángó népnek Brassóból ide kijáró tagja a közművelődési együletnek, kiknek ajkairól jól esett hallanunk: „ez a szegény nép a mi népünk és nem másé és igyekezzünk megmenteni vagyonát.”

Mig ama hidegszívű pap és leviták előtt zárkóztak maradunk, vegyék tudomásul a könyörülő samaritánusok, hogy Bácsfalu és Türkös két községe miniszteri határozattal ismét bevezettetett „Szárastömös” erdejébe, melyből kikergette Brassó városa 35 év előtt.

Szmik Gábor derék főerdész urnak jutott a szerencse, hogy közszeretett Nagy Gyula kir. erdőfelügyelő ur támogatása mellett diadalérzettel verte le „Szárastömös” területéről, mint Luther a bibliáról azt a jogtipró átkos lakatot.

Ne bolygassuk azon három brassói szász hivatalnok álmát, kik közül egyik Sch.... mint tanácsadó, másik B.... mint hatalmas rendelettel kitiltó, a harmadik N..... mint executor szerepeltek e muszka természetű foglalásnál. 35 évi nyomorgatás, zaklatás, óriási perkoltségtérítés, executió tartás valának azok a keserű gyümölcsök, melyek Brassó mostoha keze által kinyitott „Pandora szelencéjéből” zúdultak az 1848. évben kirabolt, legyilkolt, 1849-ben a haza védelmére 1065 legényt kiállító, német, magyar, muszka, oláh katonaságot mindenféle élelmi szerrel ellátó, minden közjóvelemtől megfosztott, minden terhet, minden községi kiadást, minden tisztviselői fizetését saját keresményéből fedező, nemzetétől, akárhány hivatalnokától elhagyatott árva csángó nép fejeire.

De hajh, a keserűség pohara még nem telt színi. Ép e napokban rázta fel Hétfalut jó reményéből az a hirtelen elterjesztett rémhír, hogy 1871. évi 53. törvényezikk 82. § ban megígért és most 15 év után elkészült törvényjavaslat nem kedvező a hétfalusiakra nézve és a megijesztett nép némely fiai s előjárói előbb a terület negyedét, később harmadát is hajlandók volnának feláldozni Brassónak anélkül, hogy meggyőződnenek a törvényjavaslat minőségéről.

A csángó nép békés nép és nem támaszt pert senki vagyona ellen. Békét óhajt, de nem minden áron! Őseitől öröklött és használt és élete fenntartására nélkülözhetetlen birtokát fel nem fogja áldozni soha, de soha.

Ha a törvényhozás elveszi, ám legyen, de engedjenek azok a jóakaró, békéltető kezek annyi hittel birnia a csángó népnek, hogy ha a fiu halat kér édes atyjától, nem fog az követ adni neki.

Csángó.

Tanügy.

Pályázat.

A budapesti postaigazgatósági, valamint a posta szakszemrevézési személyzet felosztott temetkezési szövetkezetének a Gervay Mihály-féle alapnál külön kezelt alapjából az 1886—87. tanév kezdetétől egy évi 100 forinttal ellátott ösztöndíj állomás rendszeresített, melyre ezennel pályázat hirdettetik.

Ezen ösztöndíjra csakis a budapesti postaigazgatóság kerületében alkalmazott állami postafőtisztek, tisztek, számtisztek, altisztek, levélhordók, vagy hivatalszolgák fiai tarthatnak igényt, ha t. i. valamely hazai ipar- vagy közép iskolában (reáliskolában vagy gymnasiumban) folytatják tanulmányaikat és legalább az első osztályt jó sikerrel már befejezték, jó elméleti tehetséggel bírnak s a tanulásban igyekezők és a mellett jó magaviseletűek.

Az ösztöndíjas az ösztöndíj élvezetében marad, míg ezen tanulmányát bevégezi, s tanulmányaiában kellő előmenetelt és az iskolai törvényeknek megfelelő magaviselet tanusít.

Ezen ösztöndíj-állomásra az adományozási jog a budapesti kir. postaigazgatóságot illeti meg.

Felhivatlak tehát ezek nyomán az ezen ösztöndíjat elnyerni óhajtok, hogy a fentebbiek értelmében a szükséges kellekeket igazoló okmányokkal felszerelt kérvényüket folyó évi december hó 20-ig a budapesti kir. postaigazgatósághoz nyújtsák be.

Budapest, 2886. november hó 8-án.

A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszteriumtól.

A másolat hitelűl:

Brassó, 1886, november hó 21-én.

Koós Ferencz,
kir. tan. tanfelügyelő.

Helyi és vidéki hírek.

Lapunk mai számából „Tárcza” rovatunk rendkívüli tárgyhalmaz miatt kiszorult.

András napja. Ma van András napja. Mint N.-Szebenből sürgönyzi levelezőnk, gróf Bethlen András főispánj nevenapja alkalmából szívélyesen üdvözlötték az összes hatóságok, hivatalnokok, a katonai tisztikar s számos magános. Az üdvözlők seregéhez csatlakozunk mi is, kívánván, hogy az egek ura adjon áldást és boldogságot és tartsa meg nekünk soká a mi szeretett főispánunkat. Az isten éltesse.

Óváczió. Gróf Bethlen András főispán a szász universitás ülésén oly lelkes óvácziókban részesült, minőknek az egyetem terme tizenhét év óta színe helye nem volt. Zay képviselő megköszönte a tapintatos vezetést, mire a jelenvoltak tüntető éljenzésbe törtek ki.

Gyűlés. Az „E. m. k. E.” brassómezei fiókegyletének választmánya, f. évi december hó 3-án, pénteken, d. u. 2 órakor a magyar kaszinó helyiségében ülést tart, melyre a választmány t. tagjait ez uton is meghívja — az elnökség. Tárgy: A pénztári szabályzat megállapítása. — Óvodaügyi szerződés megkötése. — Tatrangi szövőiskola ügye. — Folyóügyek.

O vagy A. Folyó évi november hó hó 22-ikén azzal a kérdéssel foglalkozott a magyar tudományos akadémia, hogy a Brassó helynévből i-vel képezett mellékevet helyesen brassai, vagy brassóinak kell mondani. A magyar akadémia I-ső osztályának véleménye az, hogy brassói a magyar nyelvészek által követelt helyes irodalmi alak, brassai pedig közönséges tájszólás. Olvasóink tudják, hogy e kérdés lapunkban is fejtegetve volt, de döntetlen maradt. Okot e kérdés felvetésére tanfelügyelőnknek a megyei kir. adófelügyelőséghez intézett átirata szolgáltatott. Az adófelügyelőségnek egyik derék magyar tagja tanfelügyelő nézete ellen Brassai bácsihoz fellebbezett s mint látjuk onnan a magyar akadémia I. osztályához került mely tanfelügyelőnknek adott igazat.

Magyar nyelvtanfolyam. Beszterczén magyar nyelvtanfolyam alakult felnőttek számára. Van már vagy 60 szász résztvevő. Ezen annyira elkeseredik a „Kr. Ztg.”, hogy felhívja az illetékes szász körök figyelmét, nehogy a magyarosítás e nemét megtűnjék. Szegény! — Még a feje sem fáj?

A csernátfalusi, hosszufalusi és pürkerczi állami állandó óvodaokban összesen négyben november 29. és 29-én tartattak meg a zárvizsgálatok Koós Ferencz kir. tanácsos tanfelügyelő elnöklete alatt, melyekről közelebb részletesebb tudósítást hozunk.

Tordán a románok „Ariesian” azaz „Aranyos” czimen hitel és közgazdasági bankot akarnak állítani, ha az aláírások sikerülni fognak. Így írja a „Gazeta”

Szlavics és Albini elítéltetését, a „Gaz.” hozza. Az illem is úgy hozza magával, mert a sajtóper olyan mint Heiszler mondotta volt a zernesti útközet után Tökölnek: „Ma nekem, holnap neked.”

Hibaigazítás. A mult szombati tárczacikk 5-dik hasábján 300 szoba helyett 3000 olvasandó.

Értesítő. E czimen a bukaresti magyar társulat 2—3 hetenként egy kis ivnyi terjedelmű lapot ad ki a társulat s a magyarság ügyeiről, melyet Bartalus János ev. ref. lelkész, Vizi Dénes és Gönczy István szerkesztenek. Előfizetési díj nincs. Megkapja minden társulati tag s vendég. Valóban kevés oly lelkes magyarság van, mint a bukaresti!

Felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos:
Sztéryényi József.

Szám 13518. — 1886.

Hirdetmény.

Brassó város majorsági pénztárának 1885. évi számadása az összes hozzátartozó felszerelvényekkel, továbbá a hiányolás és kiderítésekkel, valamint a Brassó város közönsége vagyonának leltározásával, az 1886. évi XXII. t. czikk 142. §-a értelmében a városi számvevőség irodájában (alsó nagy-utczai 519^a. házszám alatt) 15 nap alatti közbetekintésre fel van fektetve.

Mi is azon hozzáadással tétetik közzé, miszerint szabadságában áll minden adózó félnek, az az elleni esetleges észrevételeit folyó évi december hó 13-áig az alulírt városi tanácsnál benyújtani.

Brassó, 1886. november hó 27.
(595) 1—3 **A városi tanács.**

Szám 883. 1886.

Hirdetmény.

A nagymélt. m. kir. vallás- és közokt. miniszterium az 1886. évi november hó 13-án kelt 41074. számú rendeletével a hosszufalusi állami felső népiskola épületénél szükséges javítási és átalakítási munkák helyreállítását 1521 frt 76 kr összeg erejéig engedélyezte.

A fentemlített munkálatok foganatosításának biztosítása céljából az 1886. év december hó 13-ik napjának d. e. 9 órájára a brassó-megyei m. kir. államépítészeti hivatal helyiségében tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik.

A versenyezni óhajtok felhívának, hogy a fentebbi munkálatok végrehajtásának elvállalására vonatkozó, az engedélyezett költség után számítandó s a részletes feltételekben előírt 5%-nyi bánatpénzzel ellátott zárt ajánlataikat a kitűzött nap d. e. 9 órájáig a nevezett hivatalhoz annyival inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbbben érkezettek figyelembe nem fognak vétetni.

Brassó, 1886. november hó 24-én.
Koós Ferencz,
ki tanácsos tanfelügyelő.

Hirdetmény.

A fogarasi m. kir. ménesbirtokon mintegy 500 métermázsa buza s mintegy 1600 métermázsa rozs szabad kézből eladó.

Venni szándékozók kéretnek a ménesbirtok igazgatóságához fordulni.

(587) 2—3 **Az igazgatóság.**

Sz. 1978. — 1886. t. l. k. v. (550) 1 1

Árverési hirdetmény.

A medgyesi kir. járásbírósg mint telekkönyvi hatóság részéről közhirre tétetik, miszerint a kir. kincstár végrehajtónak Reindl Ernő végrehajtást szenvedettek ellen 90 frt 24 kr tőke, ennek 6%-os kamatja 6 frt eddigi és 8 frt 80 kr ezen kérvényért megállapított költségek, valamint 2 frt eszményi bélyeg behajtása iránti végrehajtási ügyében az erzsébetvárosi kir. törvényszék területén levő Mihályfalva községi 5. t. l. k. b. n. A + 1—8. rendsz. alatt Reindl Ernő tulajdonául felvett 854 frt 50 kr-ra becsült ingatlanokra az árverés elrendeltetik és annak megtartására határidőül 1886. évi december hó 4-én d. e. 10 órája Mihályfalván, a község házához kitűzetik.

Kikiáltási ár a birói kiküldött által az adóbizonnyitvány alapján minden telekkönyvi test után külön megállapítandó becsár, azonban az eladás becsáron alól is megtörténni fog.

Az árverezni kívánók végrehajtató kivételével tartoznak az egyenkint kikiáltandó ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben vagy óvadékképes papirban a kiküldött kezéhez bánatpénzzel letenni, avagy annak a bíróságnál birói letétben történt előleges elhelyezéséről kiállított letéti elismervényt átszolgáltatni.

Medgyes, 1886. június hó 25.
A kir. járásbírósg m. telekvi hatóság.

Szám 1975. — 1886. 1. t. l. k. v.

Árverési hirdetmény.

A medgyesi kir. járásbírósg mint telekkönyvi hatóság részéről közhirre tétetik, miszerint a kir. állami kincstár végrehajtónak Opris Szintea (Nikide) hajást szenvedettek ellen 24 frt 80¹/₂ kr tőke, ennek 6%-os kamatja, 4 frt eddigi és 8 frt 60 kr ezen kérvényért megállapított költségek és 2 frt eszményi bélyeg behajtása iránti végrehajtása ügyében az erzsébetvárosi kir. törvényszék területén levő Mihályfalva község 112. számú telekjegyzőkönyvben A + 1—11. rendszám alatt Opris Sintea (Nikide) és kiskoru Opris Nikulae tulajdonául felvett, 403 frt-ra becsült ingatlanokra az árverés elrendeltetik és annak megtartására határidőül f. 1886. évi december hó 4-én délelőtti 9 órája Mihályfalván a község házához kitűzetik.

Kikiáltási ár a birói kiküldött által az adóbizonnyitván alapján minden t. l. k. v. test után külön megállapítandó becsár, azonban az eladás becsáron alól is megtörténni fog.

Az árverezni kívánók végrehajtató kivételével tartoznak az egyenkint kikiáltandó ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben vagy óvadékképes papirban a kiküldött kezéhez bánatpénzzel letenni, avagy annak a bíróságnál birói letétben történt előleges elhelyezéséről kiállított letéti elismervényt átszolgáltatni.

Medgyes, 1886. június 25-én.
A kir. járásbírósg m. telekvi hatóság.

Szám 5661. — 1886.

Árverezési hirdetmény.

Nagy-Küküllőmegye keresdi járás főszolgabírója által közhirre tétetik, hogy Holdvilág községének korcsomároltatási joga folyó évi december hó 10-ik napján délelőtti 9 órakor Holdvilág községében a község házánál 1887. évi január hó 1-ső napjától kezdődőleg 1889. évi december hó 31-éig a legtöbbet ígérőnek haszonbérbe fog adadni.

Kikiáltási ár:

- 1) a községi korcsoma joga 500 frt,
- 2) a mezei " " 400 "

Árverezni kívánók kötelesek a kikiáltási árnak 10%-át bánatpénzzel az árverező biztos kezéhez letenni. Zárt ajánlatok a nyilvános árverezés megkezdése előtt szintén elfogadtatnak.

Az árverezési feltételek úgy Holdvilág község előljárásiágánál, valamint az alólírt járás főszolgabírójánál a hivatalos órákon belől bármikor megtekinthetők.

Segesvár, 1886. november hó 14.
A keresdi járás főszolgabírója **Fodor.**

Szám 7373. — 1886.

Árverezési hirdetmény.

Kis-Selyk mezőváros italméresi joga, valamint a vásárvám szedése folyó évi december hó 3-án a községben reggeli 10 órakor 3 egymásután következő évre a legtöbbet ígérőnek haszonbérbe fog adadni.

Kikiáltási ár:

- 1) a községben korcsmahelyiséggel 300 frt,
- 2) ugyanott korcsmaház nélkül 200 "

3) a mezei korcsma házzal

- a malom mellett 150 frt.
- 4) a vásári vámok 90 "

Az árverezni szándékozók kötelesek a kikiáltási árnak 10%-át bánatpénzzel alólírtnak befizetni.

Az árverezési feltételek úgy a szolgabírói hivatalnál, valamint Kis-Selyken a községi irodában bármikor megtekinthetők.

Medgyes, 1886. október 25-én.
Bolya-berethalmi járás főszolgabírója **Lendvay.**

Szám 5592 — 1886.

Árverezési hirdetmény.

Nagy-Küküllőmegye keresdi járás főszolgabírója által közhirre tétetik, hogy Szász-Dálya községének italméresi és malom-joga folyó évi december hó 3-ik napján délelőtti 9 órakor Szász-Dálya községében a község házánál 1887. évi január hó 1-ső napjától kezdődőleg 1889. évi december hó 31-éig a legtöbbet ígérőnek haszonbérbe fog adadni.

Kikiáltási ár:

- 1) a nagy korcsomára 400 frt,
- 2) a kis " 300 "
- 3) a község malomjoga 200 "
- 4) az ev. luth. egyház " 220 "

Árverezni kívánók kötelesek a kikiáltási árnak 10%-át bánatpénzzel az árverező biztos kezéhez letenni. Zárt ajánlatok a nyilvános árverés megkezdése előtt szintén elfogadtatnak.

Az árverezési feltételek úgy Szász-Dálya község előljárásiágánál, valamint az alólírt járás főszolgabírójánál vagy a hivatalos órákon belől bármikor megtekinthetők.

Segesvár, 1886. november 13-án.
A keresdi járás főszolgabírója **Fodor.**

Szám 5769. — 1886.

Árverezési hirdetmény.

Nagy-Küküllőmegye keresdi járás főszolgabírója által közhirre tétetik, hogy Miklóstelke községének italméresi és malom-joga folyó évi december hó 6-ik napján délelőtti 9 órakor Miklóstelke községében a község házánál 1887. évi január hó 1-ső napjától kezdődőleg 1889. évi december hó 31-éig a legtöbbet ígérőnek haszonbérbe fog adadni.

Kikiáltási ár:

- 1) az italméresi jogra . . . 150 frt,
- 2) a malomjogra 40 "

Árverezni kívánók kötelesek a kikiáltási árnak 10%-át bánatpénzzel az árverező biztos kezéhez letenni. Zárt ajánlatok a nyilvános árverezés megkezdése előtt szintén elfogadtatnak.

Az árverezési feltételek úgy Miklóstelke község előljárásiágánál, valamint az alólírt járás főszolgabírójánál a hivatalos órákon belől bármikor megtekinthetők.

Segesvár, 1886. november 13-án.
A keresdi járás főszolgabírója **Fodor.**

Szám 747. — 1886.

Árverezési hirdetmény.

Szász-Sáros nagyközség tulajdonát képező korcsma joga folyó évi december hó 6-án a községi irodában három egymásután következő évre, vagyis 1887. évi január hó 1-étől 1889. évi december hó 31-éig terjedő időre nyilvános árverezéssel a legtöbbet ígérőnek haszonbérbe fog adadni. Zárt ajánlatok az árverezés megkezdése előtt elfogadtatnak.

Kikiáltási ár:

- 1) a nagy korcsomának 1000 frt,
 - 2) a mezei korcsomának 400 "
- Az árverezni óhajtok kötelesek a kikiáltási ár 10%-át előlegesen alólírtt kezéhez letenni.

A feltételek alólírttnál, valamint a községnél bármikor megtekinthetők.

Medgyes, 1886. október 30-án.
Bolya-berethalmi járás főszolgabírója **Lendvay.**

Szám 5672. — 1886.

Árverezési hirdetés.

Nagy-Küküllőmegye keresdi járás főszolgabírója által közhirre tétetik, hogy Mese községének italméresi és malom-joga folyó évi december hó 8-ik napján délelőtti 9 órakor Mese községében a község házánál 1887. évi január hó 1-ső napjától kezdődőleg 1889. évi december hó 31-éig a legtöbbet ígérőnek haszonbérbe fog adadni.

Kikiáltási ár:

- 1) az italméresi jogra . . . 400 frt,
- 2) a malomjogra 150 "

Árverezni kívánók kötelesek a kikiáltási árnak 10%-át bánatpénzzel az árverező biztos kezéhez letenni. Zárt ajánlatok a nyilvános árverezés megkezdése előtt szintén elfogadtatnak.

Az árverezési feltételek úgy Mese község előljárásiágánál, valamint az alólírt járás főszolgabírójánál a hivatalos órákon belől bármikor megtekinthetők.

Segesvár, 1886. november 13-án.
A keresdi járás főszolgabírója **Fodor.**

Hirdetés.

Ezennel bátor vagyok a t. cz. község becses tudomására hozni, hogy Bolonya, kut-utca 318. sz. a fekvő házamban egy legújabb szerkezetű füstölő kemenczét állítottam fel és hogy f. é. december 1-től kezdve mindenféle hus és szalona-neműeket, paprikázva vagy nem paprikázva, kisebb vagy nagyobb mennyiségben füstölésre elfogadok.

Szíves megrendelések a nagy-utczában 506. sz. a. levő lakásomban a „A tüzerhez címzett vendéglőben” fogadtatnak el, hol is füstlendő hus a háztól egy jeggyel elvitetik. A megfűstölt hus azonban a jegy visszáda mellett az illető tulajdonos által lesz elszállítandó.

A t. cz. község számos megrendelésére számítva,
maradok tisztelettel

Inke György,
Nagy-utca 506. ház szám.

A köszvény és osz ellen ajánlott számos háziszerek között még is csak a valódi Horgony-Pain-Expeller a leghatásosabb és legjobb. Ez nem titkos-szer, hanem egy teljesen megbízható, orvosilag kipróbált készítmény, mely minden betegnek teljes megnyugvással ajánlható. Hogy a Pain-Expeller teljes bizalmat érdemel, legjobban kitűnik abból, hogy sok beteg, a ki nagy garral feldicsért más gyógyszereket próbált meg, megint csak a rég jónak bizonyult Pain-Expellerhez tért vissza. Épen az összehasonlítás által győződtek meg arról, hogy úgy a csúszos fájdalom, tagszakadások stb., mint a fő-, fog- és hátfájás, oldalnyalások stb. a Pain-Expellerrel eszközölt bedörzsölések által leggyorsabban szüntethetők meg. A 40 kros, 70 kros és 120 olesó ár a szegényebbeknek is hozzáférhetővé teszi, míg másrészt a számos siker a felől kezessedik, hogy a pénz nincs kidobva. A káros utánzatoktól azonban óvakodni kell, s csak a „horgony”-jellet el látott Pain-Expeller fogadjuk el mint valódit. Központi-raktár: Gyógyszertár az arany oroszlanhoz Prágában, Niklasplatz 7. Kapható a legtöbb gyógyszer-tárban.*

*) Brassóban: Kugler Ede, Jekelius Nándor, Klein Viktor, Hornung Gyula s Honigberger A. gyógyszer-tárban. — Fő-raktár: Török Józsefnél Budapesten.